

Referat medlemsmøte 12

Dato: 4.11.19

Antall medlemmer møtt: 35

Gjester: 3

Neste møte: 11.11.19 Motstandsmannen Gunvald Tomstads dobbeltliv under krigen v/Jan Jørg Tomstad,

I. INFO

a. Fødselsdager siden sist:

VI GRATULERER

- Joe Rusi 29.10
- Terje Johnsen 1.11

b. Rotary arrangerer sommerleir for ungdom:

interesserte bes ta kontakt med presidenten

c. Info v/lvar:

I forbindelse med sønn av Gunvald Tomstad, Jan Jørg Tomstad, sitt foredrag på mandag, kan det være lurt å forberede seg litt ved å ta en titt på vedlagte linker. Hvert medlem har også anledning til ta med to-tre venner hver til foredraget.

<https://www.youtube.com/watch?v=pVUJE5wClik>

https://nbl.snl.no/Gunvald_Tomstad

<https://digitaltmuseum.no/011022720082/bauta-med-relieff-av-gunvald-tomstad>

d. Kjetil Torbjørnsen hadde 3-minutters

om sosiale media som dumping-plass for all salgs «søppel»-kommentarer og uttalelser. Det som publiseres, må leses kritisk. Og muligens i noen tilfeller bør man stille seg spørsmålet:

Bør jeg si ifra?

II. Tema/program

Martin Balke fortalte om **reisen til Haiti**.

Det meste fra stykket under er Fra AGDER 20. februar 2019 – Erik Time:

Martin, som driver Interoptik i Flekkefjord - dro sammen med to optikere fra Interoptik Bømlo, én optiker fra Interoptik i Haugesund og tre assistenter til Haiti torsdag 7. februar for å foreta synstester og dele ut briller til fattige i landsbyen Saint Louis du Sud, en by med cirka 80.000 innbyggere.

Prosjektet var arrangert gjennom Ocular Globe ved hjelp av Vision for All, i samarbeid med Prosjekt Haiti.

- Dette var en meget spesiell opplevelse på godt og vondt, sier Balke.

Rasende demonstrant kaster stein i protest mot regjeringen på Haiti

For delegasjonen fra Norge havnet midt oppe i stridigheter og demonstrasjoner mot landets president Jovenal Moïse. Mange

haitiere er rasende over skyhøy inflasjon og regjeringens manglende evne til å ta tak i en korrupsjonssak i forbindelse med billige oljeforsyninger fra Venezuela.

Skoler, forretninger og statlige kontorer har vært stengt, og demonstranter har satt opp sperringer på veier over hele landet. Resultatet er at mat, vann og gass er blitt mangelvare.

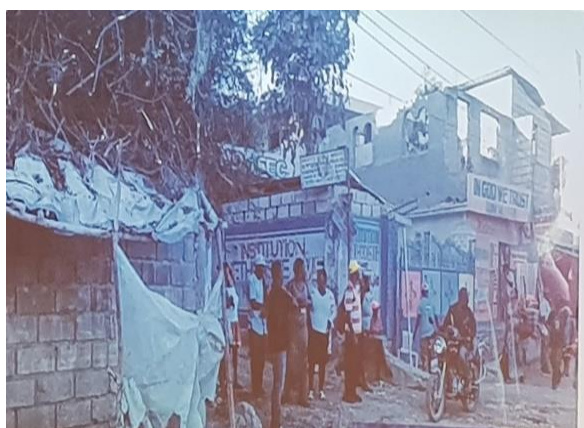
I en TV-tale sist uke sa Moïse at han ikke vil gi etter for væpnede gjenger og narkosmuglere, og han beskyldte folk for å sette fri fanger fra fengslene for å drepe ham.

UTBRENT: Dette var et ganske vanlig syn på reiseruten flere utbrente busser

- Vi fikk virkelig merke urolighetene som preger landet, og som egentlig har preget Haiti siden det store jordskjelvet i 2010. Vi ble fortalt at fire av fem innbyggere lever i fattigdom, mange har ikke tilgang på vann, det finnes ikke et velfungerende helsevesen eller skolevesen - og cirka 40 prosent av innbyggerne er analfabeter, forklarer Balke.

TØFF REISE: Han forteller at opprøret begynte å eskalere 8. februar - dagen etter nordmennenes ankomst. Transporten fra hovedstaden Port Au Price til Saint Louis du Sud gikk ikke helt som plan lagt.

Maerin og hans kolleger ble tatt imot av Ingvill Konradsen Ceide, som leder Prosjekt Haiti, og mannen Edwin Ceide som er ordfører i Saint Louis du Sud.

- De fraktet oss på den tryggeste måten fra Port-au-Prince til Saint Louis du Sud, hvor vi skulle jobbe. Underveis opplevde vi steinkasting og at opprørerne brant bildekk i gatene. De sperret veiene med stein og tømmer. Vi kjørte forbi utbrente biler og busser, som ble brukt som barrikader. Folk virket ekstremt nervøse og opphisset, sinte og frustrerte. Ikke direkte mot oss - men mot alt og alle.

Takket være ordfører Edwin Ceide og hans kone som brukte sine kontakter, stoppet de av og til for å høre med lokale innbyggere om hvilken vei det var tryggest å kjøre.

- Det var aldri uforsvarlig, men det var meget ubehagelig å oppleve at en ikke har kontroll over situasjonen.

Trygge

Nordmennene kom frem til slutt, og bodde på anlegget til Prosjekt Haiti. Der fikk de hjelp med det meste; tolking, mat og logistikk.

- Der var vi veldig trygge og vi følte oss godt ivaretatt. Vi fikk fantastisk god mat og sov godt, forteller Balke.

FREMME: Landsbyen Saint Louis du Sud var reisesens bestemmelsessted, og her er optikerne fra Norge fotografert på Prosjekt Haiti-senteret.

Til sammen gjennomførte optikerne mer enn 1500 synstester og delte ut omtrent 2000 briller og 1000 solbriller, som prosjektdeltagerne hadde med seg i bagasjen - samt utstyr til synsundersøkelser.

- Vi hadde samlet inn brillene på forhånd, eller kjøpt inn det vi mente det kunne være behov. Koffertene var stappfulle og helt på vektgrensen! Det var ikke mye plass til privat tøy, forteller

Balke.

Han opplyser at flere innbyggere i Flekkefjord og omegn i forkant av turen donerte mange gamle briller. Disse ble vasket og målt - og pakket ned på butikken.

FORNØYDE: Han forteller at det tidlig om morgenen begynte å samle seg mange folk ved skolen. Da bistandsarbeiderne begynte å jobbe, satt gjerne et par hundre mennesker i skyggen og ventet på hjelp.

- Våre undersøkelser ble utført på en enkel måte, men det var utrolig flott å se hvor fornøyde og lykkelige menneskene var da de fikk utlevert briller de kunne se bedre med. Mange hadde ikke sett godt på mange år, og vi opplevde mange rørende eksempler ved synstester og særlig da brillene ble utlevert. Det var definitivt minner for livet, sier Balke.

Men folkeopprøret gav ikke seg. Etter hvert orienterte prosjektledelsen Utenriksdepartementet.

- Vi informerte UD om situasjonen og spurte etter råd, men de hadde ikke fått oppdatert status fra ambassaden. Vi fikk ingen respons, heller ikke Norges ambassade på Cuba kunne bistå.

Balke - som er tysk statsborger, kontaktet den tyske ambassaden, og den gav tydelig beskjed om at de ikke måtte bruke veien tilbake til hovedstaden. Frode Larsen fra Bømlo kontaktet NRK Hordaland, og etter at de kom med en sak, endret UD reiserådet til Haiti.

Tilbaketuren

Sist fredag kom reisefølget seg til hovedstaden Port-au-Prince som planlagt, men etter mye om og men!

- Vi visste ikke hvordan vi skulle komme til hovedstaden og diskuterte mye hvordan vi kunne komme oss ut av landet. Vi vurderte båt, helikopter, eller småfly fra en liten flyplass i nærheten. Også til denne flyplassen var det blokader, men det viste seg å være det eneste alternativet, slik at vi chartret et fly derfra.

Torsdag kveld gjorde vi oss reiseklar. Fredag etter frokost steg nervøsiteten, men tiden var ikke kommet.

Ordfører Edwin ringte og sjekket hele tiden, og etter lunsj fikk reisefølget beskjed om at nå skulle det kjøres. De gikk inn i to pickuper, bagasje ble plassert og tolkene tok plass som eskorte.

- Turen var eventyrlig, hvis jeg kan si det. Vi talte 17 barrikader av stein og tømmer som dels var ryddet til siden, dels omkjøres. Hindringene var heldigvis ikke bemannet. En gang måtte bilene forlate veien og kjøre

gjennom en elv, men alt gikk bra og vi kom frem til flyplassen. Flyet gikk - og vi kom oss til Port-au-Prince, forteller Balke.

Hjemme igjen

Lørdag morgen kom de seg til flyplassen i hovedstaden. Der hersket det kaos. Mange ville forlate landet - brennkvikt.

- Lørdag klokken 17 kom vi til hotellet i Santo Domingo i den Dominikanske Republik- og turen kunne avsluttes som planlagt. Det var ikke fritt for at hjertet banket noen ekstra slag noen ganger. Stemningen var ganske aggressiv da vi kjørte gjennom ulike sperringer, forteller Balke.

BARRIKADER: Optikerfølget fra Norge hadde en strabisøs ferd mot bestemmelsesstedet, og det lå hindringer flere steder.

Tusen takk til Martin for et spennende og interessant foredrag

Prosjektet en suksess.

- Mål: 1000 personer undersøkt.
- Resultatet : 1500 personer.
- Delt ut ca 1900 briller og 800 solbriller
- Norsk «gateverdi» på varene ca 2,4 mill (snittpris briller 1000kr)
- Ca 50 personer fikk lønn pga vårt opphold
- Ca 100 personer fikk daglige måltid pga vårt prosjekt

